Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2022

Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála

An Pholaitíocht agus an tSochaí

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Agus breithniú á dhéanamh ar an scéim mharcála seo, ba cheart aird a bheith ar an méid a leanas:

- Braitheann na mionsonraí a theastaíonn in aon fhreagra ar an gcomhthéacs agus ar an gcaoi a gcuirtear an cheist, agus ar an líon marcanna atá ar fáil don fhreagairt ar an scrúdpháipéar.

- Caithfear focail, nathanna cainte nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus níor cheart iad a bhréagnú, agus más léir go n-úsáidtear go mícheart iad nó go mbréagnaítear iad, ní féidir na marcanna a thabhairt.

- Mar riail ghinearálta, más ann d'amhras faoina bhailí atá aon fhreagairt, ní mór do scrúdaitheoirí dul i gcomhairle lena scrúdaitheoir comhairleach sula mbronntar marcanna.

- Níl na moltaí ná na samplaí etc. a thugtar sa scéim uileghabhálach agus is féidir glacadh le freagairtí cearta malartacha bailí eile etc.

Is éard atá sa nós imeachta marcála:

- Na freagairtí go léir a léamh agus anailís a dhéanamh orthu

- Marcanna a leithdháileadh ar na comhpháirteanna de réir na scéime comhaontaithe.

NÓTAÍ MÍNITHE A ÚSÁIDTEAR SA MHARCÁIL

✔ AG AN BPOINTE INAR CUIREADH MARCANNA I BHFEIDHM

FAISNÉIS NEAMHBHAILÍ / CHONAIC AGUS LÉIGH AN SCRÚDAITHEOIR AN ROINN SEO

SEEN LEATHANACH FEICTHE AG AN SCRÚDAITHEOIR

ROINN A

Ceist 1

Tá 15 cheist ann óna gcaithfidh na hiarrthóirí 10 gcinn a fhreagairt

50 marc - 10 x 5 mharc

(a) Sampla amháin den bhealach a n-oibríonn an córas srianta agus ceartúcháin i ndaonlathas na hÉireann **5 mharc**

Is féidir tagairtí a dhéanamh i bhfreagraí do:

- Deighilt na gcumhachtaí
- Ról na meán cumarsáide mar fhoras faire.
- Sampla de na srianta agus na ceartúcháin i bhfeidhm.

Míniúchán:		
	Míniú an-mhaith	4 - 5M
	Míniú maith	2 - 3M
	Míniú measartha	0 - 1M

(b) Dhá phointe maidir leis an gceart chun agóid shíochánta a dhéanamh mar bhealach chun a bheith páirteach sa pholaitíocht. **3 mharc + 2 mharc**

Is féidir tagairtí a dhéanamh i bhfreagraí do:

- Airteagal 20 UDHR – saoirse cruinnite
- Agóid mar shaoirse tuairimí a nochtadh
- Athrú sóisialta agus polaitiúil
- Slándáil náisiúnta/sábháilteacht phoiblí
- Sampla ábhartha amháin

Cur síos an-mhaith	3M		
Cur síos maith	2M	Cur síos maith	2M
Cur síos measartha	1M	Cur síos measartha	1M

Nóta: Má bhronntar 2M nó níos lú ar an gcéad phointe, marcáil an dara pointe as 3M.

(c) Míniú ar an teachtaireacht atá á léiriú sa chartún seo. **3 mharc**

Míniú an-mhaith	3M
Míniú maith	2M
Míniú measartha	1M

Smaointeoir tábhachtach: Paulo Freire (nó aon smaointeoir tábhachtach eile) **2 mharc**

(d) Míniú ar chóras Choistí an Oireachtais **5 mharc**

Is féidir tagairtí a dhéanamh i bhfreagraí do:

- Ról comhairleach
- Áirítear le baill Choiste TDanna, Seanadóirí nó iad araon.
- Ról grúpaí sochaí sibhialta.
- Cuimsíonn an míniú sampla chomh maith le cur síos e.g. PAC.

Míniú an-mhaith	4 - 5M
Míniú maith	2 - 3M
Míniú measartha	0 - 1M

(e) Grinn-léirmheas ar an úsáid a bhaintear as cartúin mar uirlis sa chaint pholaitiúil. **5 mharc**

Grinn-léirmheas an-mhaith	4 - 5M
Grinnmheas maith	2 - 3M
Grinnmheas réasúnta	0 - 1M

(f) Teachtaireacht le haghaidh an Rialtais ón bhfreagra maidir le cánacha níos airde ar fhuinneamh agus bhreosla. **5 mharc**

Is féidir tagairtí a dhéanamh i bhfreagraí do:

- Cur in aghaidh cánacha a íoc ag an bpobal mar bheart gníomhaithe ar son na haeráide
- Is cosúil nach n-aistrítear imní faoin athrú aeráide go fonn íoc as é a chomhrac
- Sampla ábhartha agus míniú e.g. cur in aghaidh na Cánach Carbóin.

Míniú an-mhaith	4 - 5M
Míniú maith	2 - 3M
Míniú measartha	0 - 1M

(g) Ainm (2M) agus cur síos (3M) ar shamhail de rannpháirtíocht óige <u>lasmuigh</u> de thimpeallacht na scoile. **5 mharc**

Áirítear iad seo le freagraí féideartha:

- Dréimire Hart
- Conairí chuig Rannpháirtíocht ag Shier
- Samhail Rannpháirtíochta Lundy

<u>Ní mór</u> go réiteodh an cur síos leis an tsamhail atá ainmnithe:

Cur síos an-mhaith	3M
Cur síos maith	2M
Cur síos measartha	1M

Nóta: 2M – meicníocht um rannpháirtíocht óige lasmuigh de thimpeallacht na scoile.

(h) Déan grinn-léirmheas ar an tairbhe a bhaineann le pobalbhreitheanna. **5 mharc**

Grinn-léirmheas an-mhaith	4 - 5M
Grinnmheas maith	2 - 3M
Grinnmheas réasúnta	0 - 1M

(i) Míniú ar thábhacht na ceannlíne seo faoi géarchéim na haeráide.

5 mharc

Míniú an-mhaith	4 - 5M
Míniú maith	2 - 3M
Míniú measartha	0 - 1M

(j) Feidhm Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh. **5 mharc**

Is féidir tagairtí a dhéanamh i bhfreagraí do:

- Déanann léirmhíniú ar dhlí AE chun a chinntiú go gcuirtear i bhfeidhm ar an mbealach céanna é i ngach tír AE.
- Socraíonn díospóidí dlí idir rialtais náisiúnta agus institiúidí AE.
- Féadfaidh daoine aonair, cuideachtaí nó eagraíochtaí úsáid a bhaint aisti chun cás a thabhairt in aghaidh institiúid AE, má mheasann siad go bhfuil a gcuid ceart sáraithe aici ar bhealach éigin.
- Cur síos ar shampla ábhartha.

Míniú an-mhaith	4 - 5M
Míniú maith	2 - 3M
Míniú measartha	0 - 1M

(k) Measúnú criticiúil ar an íomhá seo i gcomhthéacs an tionchair dhomhanda atá ag eagraíochtaí fornáisiúnta. **5 mharc**

Áirítear iad seo le freagraí féideartha:

- Cuirtear cearta sibhialta i mbaol
- Laghdaítear ceannas náisiúnstát
- Níos mó maorlathais, níos lú daonlathais.

Míniú an-mhaith	4 - 5M
Míniú maith	2 - 3M
Míniú measartha	0 - 1M

(l) Modh roghnaithe chun CTRanna a cheapadh go róil aire. **5 mharc**

Is féidir tagairtí a dhéanamh i bhfreagraí do:

- Córas 'D'Hondt'
- Ceapadh an Chéad-Aire agus an LeasChéad-Aire.
- Socrú speisialta chun an tAire Dlí agus Cirt a cheapadh.

Cur síos an-mhaith	4 - 5M
Cur síos maith	2 - 3M
Cur síos measartha	0 - 1M

(m) Measúnú criticiúil ar an íomhá i gcomhthéacs na cumhachta agus an tionchair atá ag na meáin shóisialta, agus an chumhacht agus an tionchar sin ag fás. **5 mharc**

Measúnú an-mhaith	4 - 5M
Measúnú maith	2 - 3M
Measúnú réasúnta	0 - 1M

(n) An cuspóir atá le páirtí polaitíochta **5 mharc**

Áirítear iad seo le freagraí féideartha:

- Tógann sé le chéile daoine ag a bhfuil na smaointe polaitiúla céanna.
- Iarrthóirí a ainmniú um oifig phoiblí agus an oiread acu is féidir a fháil tofa
- Nuair a bhíonn siad tofa, déanann na hoifigigh sin iarracht spriocanna a bpáirtí a bhaint amach trí thionscnaimh reachtaíochta agus cláir.

Measúnú an-mhaith	4 - 5M
Measúnú maith	2 - 3M
Measúnú réasúnta	0 - 1M

(o) Tír neamhdhaonlathach amháin (2M) agus míniú ar conas a dhéantar í a rialú (3M) **5 mharc**

Ainm tíre neamhdhaonlathaí amháin 2M

<u>Ní mór</u> go réiteodh an míniú leis an tír atá ainmnithe

Cur síos an-mhaith	3M
Cur síos maith	2M
Cur síos measartha	1M

ROINN B

Ceist 2 – 150 marc

(a) Déan trácht ar an sainmhíniú ar eachtra chiníoch ar ghlac INAR leis i nDoiciméad B.
10 marc

Trácht an-mhaith	8 - 10M
Trácht maith	4 - 7M
Trácht réasúnta	0 - 3M

(b) Buntáistí na meicníochta féintuairiscithe i nDoiciméad B. **10 marc**

Is féidir tagairtí a dhéanamh i bhfreagraí do:

- Bealach náisiúnta, rúnda agus sothuigthe le ciníochas a thuairisciú ó aon fhearas ar líne
- Cuireann sé ar chumas daoine a dtarlaíonn ciníochas dóibh nó a fheiceann ciníochas ar siúl nó iad siúd atá ag tacú leo, rud éigin a dhéanamh maidir leis
- Úsáidtear é chun monatóireacht a dhéanamh ar an gciníochas in Éirinn trí fhianaise agus shonraí a chur ar fáil faoin gciníochas in Éirinn.

Cur síos an-mhaith	8 - 10M
Cur síos maith	4 - 7M
Cur síos measartha	0 - 3M

(c) Grinn-léirmheas ar úsáid cás-staidéar mar mhodheolaíocht taighde faoi mar a úsáidtear iad i nDoiciméad A. **2 x 10 marc**

Is féidir tagairtí a dhéanamh i bhfreagraí do:

- Eolas coincréiteach, comhthéacsúil faoi ábhar sonrach ón saol réadúil
- Ceadaíonn sé iniúchadh a dhéanamh ar théithe, bhríonna agus impleachtaí lárnacha sa saincheiste
- Léargas nach féidir teacht air ar bhealach ar bith eile
- Is féidir leis cur le taighde nua ar leibhéal ard
- Is féidir leis cabhrú le gné dhaonna a chur le staitisticí.
- Ní féidir é a aithris nó neartú leis.
- Eispéiris suibiachtúla daonna, d’fhéadfadh go mbeadh botúin chuimhne nó bhreithiúnais i gceist
- Níl na sonraí ná na torthaí bailí ach le haghaidh na ndaoine aonair atá i gceist
- Is teoranta ginearálú na dtorthaí.

Gné dhearfach amháin **(10 marc)**

Grinn-léirmheas an-mhaith	8 - 10M
Grinnmheas maith	4 - 7M
Grinnmheas réasúnta	0 - 3M

Gné dhiúltach amháin **(10 marc)**

Grinn-léirmheas an-mhaith	8 - 10M
Grinnmheas maith	4 - 7M
Grinnmheas réasúnta	0 - 3M

(d) Measúnú ar thábhacht na sonraí do lucht déanta polasaí agus cinnidh.

20 marc

Áirítear iad seo le freagraí féideartha:

- Ceadaíonn siad do lucht déanta polasaí agus cinnidh polasaithe a fhorbairt chun dul i ngleic le saincheisteanna sonracha
- Acmhainní agus tacaí a aithint
- Cabhraíonn leis an bplé a dhíriú ar réitigh a aimsiú
- Cuimsíonn an míniú sampla iarbhír chomh maith le cur síos.

Freagra an-mhaith	**16 - 20M**	measúnú soiléir, cruinn, géarchúiseach
Freagra maith	**11 - 15M**	ábhartha ach léargas ar iarraidh
Freagra réasúnta	**6 - 10M**	teoranta, easpa soiléire
Freagra lag	**0 - 5M**	conclúid fhrithráiteach nó trína chéile.

(e) Déan trácht ar an easpa feasachta ar an gciníochas agus ar mhífhaisnéis ina thaobh a bheith nó gan a bheith mar chúis leis an gciníochas éighníomhach/réchúiseach.

20 marc

An-mhaith	**16 - 20M**	trácht neamhspleách, géarchúiseach
Maith	**11 - 15M**	trácht ábhartha ach léargas ar iarraidh
Réasúnta	**6 - 10M**	teoranta, easpa soiléire
Lag	**0 - 5M**	frithráiteach nó trína chéile.

(f) Conclúidí faoi thionchair an chiníochais ar íospartaigh. **20 marc**

Is féidir tagairtí a dhéanamh i bhfreagraí do:

- Bíonn tionchar síceolaíoch ag an gciníochas.
- Bíonn féiniúlacht i gceist
- Is féidir leis an gciníochas bheith ina chúis le leithlisiú sóisialta
- Impleachtaí airgeadais má fhágann íospartaigh a bpoist nó má bhogann siad chun éalú ón mí-úsáid chiníoch
- Déanann íospartaigh a steiréitíopáil leis an gciníochas
- Is féidir leis cur le troid agus/nó deighilt chultúrtha sa tsochaí.

Freagra an-mhaith	**16 - 20M**	conclúidí neamhspleách, géarchúiseacha
Freagra maith	**11 - 15M**	conclúidí ábhartha ach léargas ar iarraidh
Freagra réasúnta	**6 - 10M**	teoranta, easpa soiléire
Freagra lag	**0 - 5M**	frithráiteach nó trína chéile.

(g) Conclúidí faoi nádúr forbartha na féiniúlachtaí Éireannaí **50 marc**

Conclúidí **(30 marc)**

An-mhaith	**24 - 30M**	spriocdhírithe, géarchúiseach
Maith	**17 - 23M**	comhtháite, ábhartha
Réasúnta	**9 - 16M**	teoranta, lochtach
Lag	**0 - 8M**	trína chéile, míchruinn

Úsáid doiciméad **(20 marc)**

An-mhaith	**16 - 20M**	úsáid chuimsitheach doiciméad
Maith	**11 - 15M**	úsáid bhunúsach doiciméad
Réasúnta	**6 - 10M**	úsáid theoranta doiciméad
Lag	**0 - 5M**	úsáidtear doiciméad ar bhealach doiléir nó míchruinn

Roinn C

An aiste dhioscúrsach a mharcáil:

1. Léigh an aiste iomlán gan marcanna ar bith a thabhairt.

2. Marcáil an aiste ag baint úsáid as na critéir mharcála agus faigh suim iomlán na marcanna.

3. Athbhreithnigh an marc iomlán ag baint úsáid as tuairisceoirí na mbandaí gráid.

4. Chun an marc iomlán a thabhairt i gcrích déan athbhreithniú arís ag baint úsáid as na critéir.

CRITÉIR MHARCÁLA

	Sármhaith	An-mhaith	Go Maith	Measartha	Lag
Réamhrá (A)	Déantar an cheist a phlé go díreach, soiléirítear agus cuirtear i gcomhthéacs í.	Déantar an cheist a phlé go díreach agus cuirtear i gcomhthéacs í.	Déantar an cheist a phlé go réasúnta agus cuirtear i gcomhthéacs go teoranta í.	Déantar plé doiléir ar an gceist agus ní chuirtear i gcomhthéacs í.	Tá tuiscint dhoiléir ar an gceist nó baintear míbhrí go hiomlán aisti.
10 marc	**9 - 10**	**7 - 8**	**5 - 6**	**3 - 4**	**0 - 2**
Eolas (K)	Tuiscint shoiléir agus chriticiúil. Tá eolas fairsing ar an gceist.	Aiste loighciúil an-mhaith bunaithe ar eolas agus tuiscint chuimsitheach ar an gceist. Níl aon easnaimh ná earráidí suntasacha.	Aiste réasúnta bunaithe ar eolas bunúsach ach tuiscint theoranta ar an gceist. Tá easnaimh agus earráidí beaga inti.	Aiste trína chéile bunaithe ar thuiscint dhoiléir ar an gceist. Tá easnaimh agus earráidí móra inti.	Aiste lag ar beag eolas a léirítear inti ar an gceist nó ní léirítear aon eolas ar an gceist. D'fhéadfadh an t-eolas a bheith mícheart nó bréagnaíonn sé é féin.
20 marc	**18 - 20**	**14 - 17**	**10 - 13**	**5 - 9**	**0 - 4**
Fianaise (E)	Sainaithnítear agus fiosraítear go héifeachtach raon leathan foinsí fianaise atá ábhartha, údarásach agus inchreidte.	Sainaithnítear agus fiosraítear raon dóthanach fianaise ábhartha, údarásach agus inchreidte.	Sainaithnítear agus fiosraítear raon teoranta fianaise ina mbítear ag brath an iomarca ar shonraí nár cruthaíodh.	Tá an fhianaise a chuirtear i láthair simplí nó trína chéile. Níl an fhianaise ach ábhartha ar éigin don ábhar.	Is beag fianaise nó níl aon fhianaise curtha i láthair / níl an fhianaise ábhartha don cheist.
20 marc	**18 - 20**	**14 - 17**	**10 - 13**	**5 - 9**	**0 - 4**
Anailís & Sintéis	Argóint den scoth bunaithe ar anailís chriticiúil agus léirsteanach den fhianaise.	Argóint an-mhaith bunaithe ar anailís chriticiúil agus léirsteanach den fhianaise.	Argóint mhaith bunaithe ar anailís bhunúsach den fhianaise.	Locht ar an argóint le fianaise theoranta ar anailís / anailís shaorga le dearmaid shuntasacha.	An argóint déanta go dona, casta nó gan chiall. Droch-anailís tugtha.
15 mharc	**13 - 15**	**10 - 12**	**7 - 9**	**4 - 6**	**0 - 3**
Measúnú (V)	Comhtháthaítear peirspictíochtaí comparáideacha / malartacha go cuimsitheach. Tagtar ar chonclúidí léargasacha, neamhspleácha agus cosnaíonn an seasamh pearsanta go muiníneach.	Comhtháthú an-mhaith ar pheirspictíochtaí comparáideacha /malartacha maidir leis an argóint. Tagtar ar chonclúidí neamhspleácha an-mhaith agus cosnaíonn an seasamh pearsanta go soiléir.	Comhtháthú maith ar thuairimí comparáideacha / malartacha maidir leis an argóint. Tagtar ar chonclúidí neamhspleácha agus cosnaíonn an seasamh pearsanta	Peirspictíochtaí agus tuairimí comparáideacha / malartacha teoranta. Conclúidí agus cosaint neamhspleách theoranta ar an seasamh pearsanta	Gan aon peirspictíochtaí nó tuairimí comparáideacha. Gan aon chonclúidí neamhspleácha nó cosaint ar an seasamh pearsanta
15 mharc	**13 - 15**	**10 - 12**	**7 - 9**	**4 - 6**	**0 - 3**
Comhtháthú (C)	Eagrú agus bainistíocht den scoth ar thuairimí. Fócas agus soiléire den scoth ar feadh an ama. Struchtúr den scoth.	Eagrú agus bainistíocht an-mhaith ar thuairimí. Fócas agus soiléire an-mhaith ar feadh an ama. Struchtúr an-mhaith.	Eagrú agus bainistíocht bhunúsach ar smaointe. Struchtúr réasúnta	Eagrú agus bainistíocht theoranta agus chasta ar smaointe Struchtúr lag.	Struchtúr, eagrú, leanúnachas, fócas, comhthéacs agus soiléire in easnamh san aiste.
20 marc	**18 - 20**	**14 - 17**	**10 - 13**	**5 - 9**	**0 - 4**

BANDAÍ GRÁD NA HAISTE

H1 90 - 100 Marc	H2 80 - 89 Marc	H3 70 - 79 Marc	H4 60 - 69 Marc	H5 50 - 59 Marc	H6 40 - 49 Marc	H7 30 - 39 Marc	H8 0 - 29 Marc
Tá an freagra leanúnach; leagtha amach go maith agus tá tacaíocht aige ó fhianaise ábhartha, chruinn agus éagsúil agus úsáidtear fianaise chomparáideach. Is léir go bhfuil tuiscint chríochnúil ar riachtanais an taisc murab ionann le tuiscint agus smaointeoireacht neamhspleách. Táthar ag gabháil don ábhar go grinn agus déantar cosaint chuimsitheach ar bhreithiúnais agus ar chonclúidí. Taispeántar eolas mionsonraithe san fhreagra seo bunaithe ar smaointeoireacht chriticiúil, léargas grinn, fócas géar, argóint curtha i gcrích agus tá tacaíocht aici ó raon fianaise agus foinsí.	Dírítear go soiléir agus go leanúnach sa fhreagra ar an gceist a cuireadh. Tá na hargóintí leagtha amach agus aontaithe go han-mhaith agus tá tacaíocht acu ó fhianaise ábhartha, chruinn agus éagsúil. Tá na pointí eagraithe go han-mhaith agus cuirtear argóint leanúnach an-mhaith i láthair ag úsáid tuairimí comparáideacha. Téitear i ngleic go han-mhaith agus go géarchúiseach leis an ábhar. Tá cosaint an-réasúnta déanta ar na breithiúnais agus na conclúidí neamhspleáchas a thugtar.	Dírítear go soiléir san fhreagra ar an gceist a cuireadh. Tá tuiscint mhaith ar éilimh na ceiste. Is gnách do na pointí tacaíocht a bheith acu ó fhianaise chruinn agus ábhartha. Tá na pointí eagraithe go maith agus cuirtear argóint leanúnach i láthair. Tá fianaise ar dhul i ngleic go géarchúiseach leis an ábhar agus déantar cosaint réasúnta ar na breithiúnais agus na conclúidí a thugtar.	Taispeántar tuiscint bhunúsach ar an gceist san fhreagra. Tugtar aghaidh go réasúnta ar an gceist a cuireadh san fhreagra. Tá eolas bunúsach ar an gceist. Beidh na pointí a dhéanfar ábhartha agus beidh tacaíocht acu ó roinnt tagairtí agus léaráidí bailí. D’fhéadfadh sé go mbraithfí áfach, go bhfuil roinnt pointí scoite amach astu féin agus nach bhfuil siad comhtháthaithe go hiomlán isteach in argóint aontaithe. Déanfar cosaint theoranta ar roinnt breithiúnas agus conclúidí neamhspleácha a thabharfar.	Taispeántar san fhreagra go bhfuil tuiscint réasúnta maith ar an gceist. Tá teorainn leis an eolas atá ar an gceist agus déantar pointí beaga sna freagraí agus úsáidtear fianaise theoranta atá bailí agus iomchuí. Tá na pointí a dhéantar teoranta agus ní dhéantar argóint láidir, aontaithe den fhianaise. Ní théitear i ngleic ach go teoranta leis an ábhar agus dá bharr sin tá conclúid neamhspleách leanúnach in easnamh sna freagraí.	Taispeántar san fhreagra nach bhfuil ach leath-thuiscint ar an gceist. Níl aon fócas soiléir san fhreagra agus beidh sé de nós aige dul ar seachrán ón bpointe nó ó phointe go pointe. Bíonn achoimre agus athrá in ionad plé go minic. Tá an t-eolas atá ar an gceist an-teoranta agus is beag fianaise atá ann chun tacú leis an pointí atá á ndéanamh. Ní théitear i ngleic leis an ábhar ach ar bhealach an-teoranta nó ní théitear i ngleic leis in aon chor. Tá na breithiúnais agus na conclúidí a thugtar doiléir nó pearsanta gan ach cosaint an-teoranta déanta orthu. D’fhéadfadh gá a bheith leis an bhfreagra a athléamh chun teacht ar an mbrí.	Taispeántar san fhreagra nach raibh ach leath-thuiscint ar an gceist agus go bhfuil an freagra dírithe go dona. Féadfar cúpla pointe bailí a lua ach níl siad nasctha d’aon turas chun argóint a dhéanamh agus níl aon fhianaise ann a thacódh le haon cheann de na pointí a dhéantar. Níl aon fhianaise go dtéitear i ngleic go géarchúiseach leis an ábhar. Níor tháinig an t-iarrthóir ar bhreithiúnas, ar chonclúidí neamhspleácha dá chuid féin ná ní dhearna sé cosaint ar a thuairim nó ar a sheasamh féin.	Taispeántar san fhreagra nach dtuigfear an cheist ach ar éigin nó nach dtuigfear in aon chor í. Freagra fíor-lag nach dtugann ach píosaí beaga eolais anonn is anall gan ach fíorbheagán pointí ábhartha nó gan aon phointí ábhartha ann. Ní thugtar aon argóintí ábhartha nó aon fhianaise chun tacú le haon éilimh a rinneadh. Tá an freagra an-lag agus níl aon fócas ann agus tá mearbhall ar an léitheoir. D’fhéadfadh roinnt pointí a bheith go hiomlán míchruinn nó níl siad ábhartha don cheist.

Tabhair faoi deara: Bí cúramach gan pionós a ghearradh ar phíosa gonta cliste, nó luach saothair a thabhairt do phíosa fada nach bhfuil call leis.

TUAIRISC AR THIONSCADAL SAORÁNACHTA

Réasúnaíocht agus taighde

- Mínigh an réasúnaíocht a bhain leis an ngníomh a roghnaigh tú a dhéanamh.
- Tabhair cuntas soiléir ar aidhmeanna an tionscadail saoránachta, na bealaí a roghnaíodh chun na haidhmeanna sin a bhaint amach agus an plean gníomhaíochta atá agat. I gcás tionscadail grúpa, sainaithin aidhmeanna an ghrúpa i gcomhair an tionscadail agus na haidhmeanna a bhí agat féin chun do ról a chomhlíonadh.
- Tabhair achoimre ar an taighde a rinneadh lena n-áirítear príomhthorthaí taighde (sonraí) a bhí mar bhonn eolais ag an ngníomh. Tabhair trácht ar na foinsí eolais a úsáideadh chun treoir a thabhairt don ghníomh cosúil le hábhar gréasánbhunaithe, litríocht, agallaimh, agus foinsí eile.
- Déan cinnte go gcuirfidh tú isteach tagairtí iomlána sa rannán *Tagairtí agus Leabharliosta* ag deireadh na tuarascála.

An tionscadal saoránachta a chur i gcrích

- Tabhair achoimre ar na gníomhaíochtaí ar tugadh fúthu chun an tionscadal a chur i gcrích. I gcás tionscadail grúpa, déan idirdhealú soiléir idir gníomhaíochtaí grúpa agus do ghníomhaíochtaí féin ach “muid” nó “mé” a úsáid de réir mar is cuí.
- Déan anailís ghéar ar na gnéithe éagsúla den phlean gníomhaíochta, lena n-áirítear mar is cuí aon dúshláin ar ar thángthas agus an chaoi ar láimhseáladh na dúshláin sin.
- Déan cur síos ar thorthaí an tionscadail.

Smaointe maidir leis an eolas a fuarthas agus na scileanna a forbraíodh

- Smaoinigh go géar ar na léargais phearsanta agus ar an eolas a fuair tú faoin gceist seo ó thug tú faoin tionscadal.
- Sainaithin agus déan cur síos ar na scileanna a d’fhorbair tú trí do chuid oibre ar an tionscadal seo agus déan tagairt ar leith don obair a rinne tú le daoine eile agus an chaoi ar éirigh leat a bheith éifeachtach go pearsanta.
- Tabhair míniú gairid ar an ról a bhí ag machnamh, ag aiseolas ó dhaoine eile, agus ag foghlaim ón gcúrsa chun cuidiú leat an tionscadal a chur i gcrích.

TIONSCADAL SAORÁNACHTA – ROINN A

Réasúnaíocht agus Taighde **35 marc**

An réasúnaíocht a mhíniú

Thar barr	6 - 7M	
An-mhaith	4 - 5M	(**7 marc)**
Go maith	2 - 3M	
Réasúnta	0 - 1M	

Aidhmeanna an tionscadail le plean gníomhaíochta ina leagtar síos na bealaí a roghnaíodh chun na haidhmeanna sin a bhaint amach

Thar barr	10 - 12M	
An-mhaith	7 - 9M	(**12 mharc)**
Go maith	4 - 6M	
Réasúnta	0 - 3M	

Achoimre ar na torthaí agus na foinsí

Thar barr	10 - 12M	
An-mhaith	7 - 9M	(**12 mharc)**
Go maith	4 - 6M	
Réasúnta	0 - 3M	

Tagairtí agus Leabharliosta - Seiceáil cúl an leabhráin (**4 mharc)**

TIONSCADAL SAORÁNACHTA - ROINN B

An tionscadal saoránachta a chur i gcrích **45 marc**

Achoimre ar na gníomhaíochtaí ar tugadh fúthu (Muid / mé)

Thar barr	12 - 15M	
An-mhaith	8 - 11M	(**15 mharc)**
Go maith	4 - 7M	
Réasúnta	0 - 3M	

Anailís chriticiúil ar an bplean gníomhaíochta

Thar barr	12 - 15M	
An-mhaith	8 - 11M	(**15 mharc)**
Go maith	4 - 7M	
Réasúnta	0 - 3M	

Torthaí

Thar barr	12 - 15M	
An-mhaith	8 - 11M	(**15 mharc)**
Go maith	4 - 7M	
Réasúnta	0 - 3M	

TIONSCADAL SAORÁNACHTA – ROINN C

Smaointe maidir leis an eolas a fuarthas agus na scileanna a forbraíodh **20 marc**

Eolas agus léargais maidir leis an gceist

An-mhaith	5 - 6M	
Go maith	3 - 4M	(**6 mharc)**
Réasúnta	0 - 2M	

Scileanna

An-mhaith	5 - 6M	
Go maith	3 - 4M	(**6 mharc)**
Réasúnta	0 - 2M	

Machnamh

An-mhaith	4M	
Go maith	3M	(**4 mharc)**
Réasúnta	0 - 2M	

Aiseolas agus foghlaim

An-mhaith	4M	
Go maith	3M	(**4 mharc)**
Réasúnta	0 - 2M	